

Ελένη Κ. Τσαμαδού: "Όλοι μας κουβαλάμε ασυνείδητα αρχέγονες γνώσεις που αντίθετα με τις αναμνήσεις δεν έχουν αποκτηθεί μετά από προσωπικές εμπειρίες"

Η πλοκή του βιβλίου περιστρέφεται γύρω από μια ξαφνική φυγή και ένα ταξίδι γεμάτο μυστικά. Πώς εμπνευστήκατε την ιστορία της ηρωίδας σας; Ήταν κάτι που σας συγκίνησε προσωπικά;

Η απάντηση στην ερώτηση τι είναι αυτό που μας οδηγεί να εμπνευστούμε μια ιστορία και στη συνέχεια να τη γράψουμε, δεν είναι εύκολη. Η έμπνευση έρχεται απρόβλεπτα, μέσα από σκοτεινές διαδικασίες του νου και εξωτερικά ερεθίσματα. Κάτι τέτοιο συνέβη και με το τελευταίο βιβλίο μου. Η ιδέα μιας γυναίκας που εγκαταλείπει τα πάντα και εξαφανίζεται χωρίς κάποιο φανερό λόγο με είχε απασχολήσει και παλιότερα. Ούτε είναι πρωτότυπη. Και άλλοι έχουν σκεφτεί και γράψει κάτι παρόμοιο. Στη λογοτεχνία δεν υπάρχει παρθενογένεση. Εξαρτάται όμως πως θα αποδώσουμε στο γραπτό μας αυτό που μας ενέπνευσε.

Η πρωταγωνίστρια είναι μια Αμερικανίδα που ταξιδεύει στην Ελλάδα. Πώς συνδέονται τα δύο αυτά μέρη στην πλοκή, και ποιος είναι ο συμβολισμός του ταξιδιού της στην Ελλάδα;

Η Λούση, η ηρωίδα μου, είναι Ελληνοαμερικανίδα. Ταξιδεύει στην Ελλάδα γιατί εκεί ελπίζει να βρει απαντήσεις σε υπαρξιακά ερωτήματα που την απασχολούν. Σαν τον Οιδίποδα και αυτή αναζητά την αλήθεια πίσω στο χρόνο και τον τόπο.

Το βιβλίο περιέχει ερωτικά γράμματα που φαίνεται να κρύβουν ιστορίες αγάπης, εξαπάτησης και προδοσίας. Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια για τη σημασία αυτών των επιστολών στην εξέλιξη της ηρωίδας;

Ας πούμε μόνο πως είναι σημαντικά. Αν σας έλεγα όμως σε ποιο βαθμό είναι, θα ήταν σα να αποκάλυπτα αυτά που πρέπει να ανακαλύψουν οι αναγνώστες μαζί με τη Λούση.

Σε παλαιότερα έργα σας βλέπουμε τη σύνδεση με την Ιστορία. Εδώ, η προσέγγισή σας επικεντρώνεται σε πιο προσωπικές ιστορίες. Πώς βλέπετε τη σχέση ανάμεσα στην προσωπική και τη συλλογική ιστορία;

Και σε αυτό το βιβλίο μου υπάρχει σύνδεση με την Ιστορία, την σχετικά πρόσφατη. Η προσωπική και η συλλογική ιστορία πιστεύω πως είναι αλληλένδετες. Η προσωπική ιστορία καθενός έχει τις ρίζες της στην συλλογική ιστορία. Κατά τον Γιούνγκ άλλωστε υπάρχει το «συλλογικό ασυνείδητο». Χωρίς να επεκταθώ στην ανάλυση του τι σημαίνει αυτό, ας πούμε ότι όλοι μας κουβαλάμε ασυνείδητα αρχέγονες γνώσεις που αντίθετα με τις αναμνήσεις δεν έχουν αποκτηθεί μετά από προσωπικές εμπειρίες.

Η ηρωίδα του βιβλίου εγκαταλείπει την οικογένειά της χωρίς εξηγήσεις. Θα λέγατε ότι το βιβλίο διερευνά τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία ή την πίεση που μπορεί να νιώσει κάποιος σε έναν παραδοσιακό ρόλο;

Θα έλεγα πως η ηρωίδα μου η Λούση δίνει μια ευκαιρία στον εαυτό της να ξεφύγει από τον παραδοσιακό ρόλο της που την πιέζει ασφυκτικά και να αναζητήσει την ολοκλήρωση της προσωπικότητάς της ανατρέποντας τα στερεότυπα της καλής συζύγου και μητέρας.

Το παρελθόν φαίνεται να έχει κεντρική θέση στο βιβλίο, και οι ρίζες της ιστορίας είναι βαθιές. Πιστεύετε πως το παρελθόν καθορίζει τις επιλογές μας ή θεωρείτε πως μπορούμε να ξεφύγουμε από αυτό;

Δεν πιστεύω ότι η μοίρα μας είναι προδιαγεγραμμένη. Εμείς τη διαμορφώνουμε με τις επιλογές μας. Η Λούση δεν επηρεάζεται από

το άγνωστο παρελθόν. Της δίνεται η ευκαιρία να πάρει τις δικές της αποφάσεις, υπάρχει βέβαια πάντα στο βάθος η σκιά του παρελθόντος. Η σκιά της ζωής τρίτων. Αυτό όμως δεν είναι ανασταλτικό εμπόδιο, αλλά πρόκληση για καινούργιο ξεκίνημα.

Αφιερώσατε ένα σημαντικό μέρος της καριέρας σας στη νομική και στις διεθνείς συναλλαγές. Υπάρχουν στοιχεία από την εμπειρία σας στο δικηγορικό χώρο που περνούν στη λογοτεχνική σας δουλειά;

Αναπόφευκτα. Δε λένε «άπαξ δικηγόρος, εσαεί δικηγόρος»; Οι προσωπικές εμπειρίες μου, ως δικηγόρου, «ξεγλιστρούν» « σχεδόν σε όλα τα βιβλία μου.

Το νέο βιβλίο σας ασχολείται με την αναζήτηση της αλήθειας και τη λύτρωση. Θα λέγατε ότι η «κάθαρση» είναι κάτι που οι χαρακτήρες σας πρέπει να επιδιώξουν για να βρουν την ψυχική τους γαλήνη;

Ο Αριστοτέλης έδωσε τον ορισμό της Τραγωδίας λέγοντας πως μέσα από τη μίμηση σπουδαίων και τέλειων πράξεων έρχεται στο τέλος η κάθαρση. Η αλήθεια λυτρώνει, αλλά δεν είναι πάντα απαλλαγμένη από πόνο. Ας θυμηθούμε και πάλι την ιστορία του Οιδίποδα. Τα πρόσωπα του έργου μου πρέπει να αποφασίσουν αν θέλουν να μάθουν την αλήθεια όσο και αν πονά. Η αποκάλυψη μπορεί να επιφέρει κάθαρση. Η Λούση δεν έχει καμία βεβαιότητα πως κάνοντας το μεγάλο βήμα να αφήσει πίσω την ως τότε ζωή της, στο τέλος θα θριαμβεύσει. Δοκιμάζει και δοκιμάζεται.

Ποιο είναι το κεντρικό μήνυμα που θα θέλατε να μεταδώσετε στους αναγνώστες μέσα από την ιστορία αυτής της γυναίκας που κάνει ένα τόσο δραστικό βήμα στη ζωή της;

Δεν θα ήθελα να θεωρηθεί ότι κατά κάποιο τρόπο το βιβλίο μου έχει διδακτικό χαρακτήρα. Μια ιστορία μέσα από τη ζωή είναι. Δεν επιδιώκω, τουλάχιστον όχι συνειδητά, να περάσω μηνύματα και να προσφέρω λύσεις.

Ποια ήταν η μεγαλύτερη πρόκληση για εσάς κατά τη συγγραφή του βιβλίου αυτού; Υπήρχε κάποια σκηνή ή θέμα που σας δυσκόλεψε να αναπτύξετε;

Η μεγαλύτερη πρόκληση κατά τη συγγραφή, κάθε βιβλίου, χωρίς να είμαι βέβαιη ότι το καταφέρνω, είναι να μην είναι οι χαρακτήρες των προσώπων μονοδιάστατοι και η εξέλιξη της πλοκής προδιαγεγραμμένη. Όσο για το αν αντιμετώπισα κάποια δυσκολία κατά τη διάρκεια της συγγραφής, η απάντηση είναι «ναι». Αν και ήξερα που ήθελα να καταλήξει η ιστορία μου εντούτοις όσα ανακάλυπτα, κατά τη διάρκεια της έρευνας που προηγήθηκε ήταν δυσάρεστα, οδυνηρά, αυτό όμως δεν με εμπόδισε να προχωρήσω.

Σας ευχαριστώ που μου δώσετε την ευκαιρία να μιλήσω για το καινούργιο βιβλίο μου.

Της Αλεξίας Βλάρα, 5/12/2024